

Stična je občinski praznik prinesel novo pridobitev: podjetje Tabor je odprlo lično samopostrežbo.

STIČNA

Nova trgovina in pokopališče

Vrli Stičani vedno poskrbijo, da njihov kraj živi in se razvija. Tako so 26. novembra odprli novo samopostrežno trgovino »Obolno«, kamor zdaj hodijo kupovat iz KS Stična in KS Metnaj. Otvoritev se je udeležil tudi predsednik grosupeljskega izvršnega sveta g. Zdravko Steger. Ob tej priložnosti so za prispevek k razvoju kraja in KS podelili tudi krajevna priznanja Taboru iz Grosuplje, samostanu Stična, pokojnemu inž. Milanu Lampertu, Juriju Gorisku in Milanu Vrhovcu.

Prav tako 26. novembra je ob 17. uri opat pater Anton Nadrž blagoslovil in predal namenu novi del pokopališča in mrliško vežico v Stični. Kot kaže opravljena demografska študija, bo pokopališču name-

Obnova pogodb za grobove

KS Stična obvešča krajanje, da bo z novim letom potekla veljavnost 10-letnih najemnih pogodb za grobne prostore na stiškem pokopališču. Vsi lastniki grobov bodo po pošti prejeli nove pogodbe za najem grobnih prostorov, ki jih bo treba obnoviti za nadaljnih 10 let. Tisti, ki novih podpisanih pogodb ne bodo vrnil, bodo izgubili grobne prostore, kot da bi jih opustili.

njeni prostor za potrebe KS Metnaj, Ivančna Gorica in Stična zadostoval kar za naslednjih 150 let.

Toda KS Stična želi poskrbeti tudi za žive, ne le za mrtve. V načrtu imajo, da lastne prostore oddajo v najem ali zakup za razvoj obrti in storitvene dejavnosti. Tako bi zbrali sredstva, s katerimi bi lahko uredili načrte o družbenih prostorih in dvorani za kulturne namene s 300 sedeži, v kateri bi po projektih lahko gostova-

le najzahtevnejše kulturne in gledališke skupine.

Že leta in leta pa se krajanji pritožujejo nad vse bolj neure-

Volitve v svet KS

V soboto, 29. decembra 1990 ob 17. uri bodo Stičani na zboru krajanov volili svoje predstavnike v novi svet KS. Vabljeni!

jenim prometom v Stični. Težave so tudi s parkirišči. Kako ne, ko pa ocenjujejo, da je po številu turistov, ki jo obiščejo, Stična drugi najbolj znani kraj v Sloveniji! Stična si kljub temu želi ostati majhna, prijazna in zlasti mirna, čeprav so neje ideje živahne. Toda Stičani se zavedajo, da turizem prinaša svoje pozitivne, a tudi negativne plati. Krajanji vedo, da je treba skrbeti za razvoj, a zavedajo se tudi pasti. Poskrbeli bodo, obljublajo, da cena za razvoj ne bo previsoka. Posne-manja vredno, ni kaj! (I. F.)

OBČINA PROTI ČRNOGRADITELJEM

Narediti črno gradnjo belo, pomeni samo dajati potuho

Spoznanje, da je mentalna in nato grajena podoba našega okolja globoko prizadeta in pravzaprav ne sledi več izročilu, ne duhu ne srcu naših prebivalcev, je rezultiralo v stalno nalogo resorne uprave z navodili, ki jih je občinska skupščina sprejela. V tem tekstu bom skušal bralcu približati problematiko, natančno pa bom navedel navodila izvršnega sveta in skupščine.

Planska stroka, ožje pa urbanistično načrtovanje, v svojem najširšem poslanstvu utemeljuje gospodarjenje s prostorom kot ekstenzionalni dobri-nami vseh nas. V tem prostoru se odlikava kompleten ustroj normativne ureditve države kot tudi vsak razvojni cikel družbe posebej. Prostor odraža probleme za nazaj. Posledice nekkih procesov, ki so definirani z zaporedjem delnih odločitev, se kažejo z veliko zamudno: ko že vsi vemo, da je nekaj bilo narobe, se ta napaka šele začne intenzivno kazati.

Prostor je torej kategorialna vsebina konstant naravnega potenciala, ki nujno zahteva dolgoročno razmišljanje, norme in napovedi ter predvsem njihovo nespreminjanje. Pri tem delu ni prostora za hitre odločitve, za lokacijske urbanizme, za denarniške urbanizme, za vseh vrst prekupčevalskih spekulacij in kar je še takega. Velika grožnja v prid nadaljevanja teh lokalizmov bo zelo zaostren odnos na relaciji prostor - trg, torej takojšen profit ne glede na posledice. Urbanizem je bil za povrhu še velikokrat žrtvovan socialni in različnim lobjem in njihovim politikam.

Ugotovim lahko torej, da je urbanizem globoko vpet v zelo širok krog dejavnosti in funkcionalnosti tako kot vsi ostali resorji: sociala, banka, gradbene firme, zemljišča, davki etc.: naj spomnim, da za urbanizem kot kulturo tukaj seveda ni prostora.

Konkretno za našo občino sem preveril nekaj naključno izbranih črnih gradenj in jih obravnaval skozi naslednje kriterije:

- a) Cilji v prostoru
  - b) Formalno pravne možnosti
  - c) Pričakovani trendi
  - d) Možne posledice
- a) Splošni cilji, ki jih navaja družbeni plan (zasnova poselitve, namenska raba površin, izboljšanje in varovanje okolja, priprava prostorskih izvedbenih aktov) so deklarativne narave, ki obče veljajo za vse posege v prostor, zlasti pa za ogrožje infrastruktur in razvojnih ciljev. Vikendaštvo (večina klasičnih črnih gradenj se nanaša prav na vikende, pa me ne držati za besedo) je tukaj zgolj registriran pojav z usmeritvijo po zmanjševanju obmo-

čij, kar se je v planih tudi storilo. Konkretnih ciljev, ki bi jih skozi pojav zasledovali ali celo realizirali, ni. Krajinjski zasnovi za Dobropolje in dolino Krke skušata uvajati načelo koristnosti: lahko si v prostoru, če boš v skupnem napredku lokalne skupnosti prispeval svoj delež: zaenkrat gre za površine, ki so nekoč že bile obdelovane (zapuščeni vinogradi). Ali je še kaj drugega lahko ekvivalent vložka, ni znano, še manj pa kdo bi tak vložek meril in s čim.

Vsebinska merila, ki bi vključevala tudi razvojno komponento, torej niso definirana. Obe krajinjski zasnovi pa pokrivata le manjši del teritorija občine.

b) Nobena od presojenih lokacij nima niti planskih niti strokovnih podlag za legalizacijo, nekateri pa so omejene še s spomeniško varstvenimi zahtevami in prvimi območjem kmetijskih zemljišč, vključno z agrarnimi operacijami. Dosedanja praksa Zavoda je bila, da smo objekt legalizirali, če je vas sicer bila plansko zazidljiva in je objekt še tvoril vizuelno in funkcionalno vez vaškega tkiva.

c) Vprašanje je, ali je vsak upravičen preživeti prosti čas ravno v svojem objektu. Prag obremenitev naravnega okolja in vnosa tujega načina življenja v ruralno okolje je določljiv, konflikti so tudi znani. Uživatej prostega časa v naravnem okolju se da zadovoljevati tudi z različnimi oblikami stacionarnega in kmečkega turizma. Problem pa bo povpraševanje po slabših zemljiščih za pridelavo lastne neoporečne hrane. Pričakujemo torej pritisk na brunarice, lope ipd. Večina Ljubljancanov je vendarle kmečkih korenin in imajo v podzavesti še zapisano identiteto vaškega izročila. Sama bližina Ljubljane bo tudi v bodoče determinirala povpraševanje po vikend območjih. Odgovor na to bo potrebno pripraviti (določiti prostorske modele, usluge, pretok dobrin med mestom in vasjo). Pričakujem tudi še nadaljnje drobljenje kmetij preko dedovanja nujnih deležev.

d) Občina nima zgrajene strategije za to področje dejavnosti in ni sposobna hitrih odločitev. Težave pri legalizacijah so predvsem posledice v izgubljanju legitimnosti služb, posredovanj je veliko, delo s temi strankami je zelo sitno, uporaba pravnega instrumentarja na enak način za čimveč ljudi v čimdaljšem času je težavna, vatli se menjavajo. Zakaj bi torej občina legalizirala napačne in nekorektne odločitve kateregakoli investitorja. Za vse nas je bistveno vprašanje, kdaj stvari presekat: ali takoj, ali tedaj, ko bo parlament izglasoval neko pametno razvojno strategijo z določenimi in objavljenimi cilji v prostoru. Presekati sedanje tokove takoj pomeni ponuditi restrikcijo. Prolongiranje legalizacij pa pomeni stimulacijo črno graditeljem in nespoštovanju pravnega reda. Odločitve

se prelagajo na druge, možne so tudi direktne škode drugim interesom. Iz lastnih izkušenj vem, da bi se marikateri primer lahko rešil bolje, če si investitor ne bi vnaprej prisvojil pravice odločanja. Zavzemam se torej za drugo varianto, ki pa zahteva predvsem resno delo dlje časa.

Razvoj posledic napovem lahko torej v dveh smereh:

- nespoštovanje pravnega reda in siljenje upravnega organa v odločitve, ki niso dogovorjene. Delo prav s takimi strankami je zahtevno in dolgotrajno, namesto da bi se ukvarjali s stvarmi, ki zadovoljujejo širše cilje.

- Ogrožanje drugih interesov: kulturna krajina, kmetijstvo, gozdarstvo, vodni viri, infrastruktura, varstvo dediščine.

Da bi te posledice vendarle vsaj omilili in jih usmerjali, je ta problematika z razumevanjem dobila mesto v skupščini, ki je nalogo podprla in jo tudi zavarovala.

Menim, da sem problem bralcu vsaj približno predstavil in z razpredanjem misli tukaj končujem.

Na tem mestu se prijazno zahvaljujem različnim službam, ki sem jih povabil k razmisleku k tej problematiki in ki so hvaležno prispevali svoje poglede: gozdarjem, vodarjem, spomeniškem varstvu, geodetom, inšpektorjem in sodniku za prekrške.

Navodila, ki jih je naša skupščina sprejela pa naštevam v izvorniku in pričakujem, da bodo pomagala občanom in upravi k odstranjanju nesporazumov znotraj celega opisanega kroga.

Sklepi Izvršnega sveta:

- Za reševanje te problematike je potrebno večje sodelovanje med Komitejem za VOUP, Občinskim inšpektoratom, Upravo za družbene prihodke, Geodetsko upravo, Sodnikom za prekrške, Komunalnim podjetjem, Grosuplje in Elektro Ljubljana.
- Inšpektorjem in geodetom je zagotoviti komplet planskih dokumentov in drugih občinskih odlokov, ki regulirajo posege v prostor.
- Enotno informiranje vlagateljev različnih vlog mora biti celovito in takojšnje.
- Službe naj selekcionirajo problematiko.
- Legalizirajo se samo posegi v prostor, ki imajo pravno-formalne in planske pogoje.
- Urbanistični inšpekciji je potrebno zagotoviti polovico delovnega časa na terenu in ji dati podporo.
- Izvršni svet predlaga, da inšpekcijska služba in sodnik za prekrške ažurno in restriktivno ukrepajo proti vsem kršiteljem.

Sklepi skupščine:

- Sprejemajo se sklepi izvršnega sveta.
- Nosilec koordinacije naloge je predstojnik Komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora.
- Skupščina bo periodično nadzirala izvajanje naloge.
- Ob koncu želim službam pri tem zahtevnem delu uspeha, investitorjem trezne premisleke, bralcu pa se zahvaljujem za pozornost.

Zavod za urbanistično načrtovanje
MATJAŽ ŠPOLAR

TRGOVINA „Tany“
Tatjana Zupancič
Metelkov dvor 11
61290 Grosuplje
tel.: 773-458

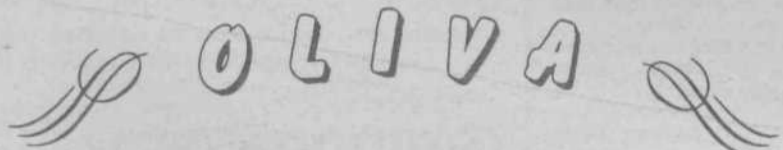
Vam v času novoletnih praznikov in skozi vse leto po ugodnih cenah nudi:

- ŽENSKO, MOŠKO in OTROŠKO SPODNJE PERILO
- OBLAČILA ZA DOJENČKE
- KOZMETIČNI IZDELKI
- DEKORATIVNO KERAMIKO

Delovni čas:

vsak dan od 10. do 12. ure
15.30 do 18.00

Veselimo se vašega obiska!

DELIKATESA STRANSKA POT 1 GROSUPLJE

Vas vabi na kvaliteten in ugoden nakup prehrabnih izdelkov. Naša posebnost je majhna trgovina in velik asortiman:

- * domače mesne specialitete
- * dober domač kruh in pecivo
- * delikatesne specialitete
- * izdelava narezkov po naročilu
- * priprava reprezentančnih novoletnih daril v obliki "košare dobrot"
- * dostava večjih naročil na dom ali v podjetje
- * upoštevamo dodatne želje in potrebe kupcev kot je naročanje potic, tort, krofov, kuhane šunke...

PRIDITE! ODPRTO VSAK DAN OD 8-20 ure PRIDITE!

v nedeljo od 9-13.ure

FOTO-VIDEO ROZMAN

želi svojim strankam vesel Božič in srečno Novo leto

DRUŠTVO UPOKOJENCEV GROSUPLJE razpisuje delovno mesto točajke v svojem bifeju na Stranski poti 1/1b Grosuplje s 5-urnim delovnim časom v popoldanskih urah. Delo je honorarno in primerno za mlajšo upokojenko. Vse informacije dobite vsako sredo od 9.-11. ure v prostorih društva na Stranski poti 1/1b.

Vsem obrtnikom in delovnim kolektivom v občini Grosuplje, voščimo srečno, zdravo in zadovoljno Novo leto 1991.

Vsem našim članom invalidom pa srečno, zdravo in mirno Novo leto 1991.

IO - DI Grosuplje